

– органи управління товариством, їх компетенцію, порядок прийняття ними рішень;

– порядок вступу до товариства та виходу з нього.

Крім цього, закон закріплює і деталізує такі механізми охорони і захисту прав учасників, як переважне право учасника товариства (ст. 20), перехід частки до спадкоємця або правонаступника учасника товариства (ст. 23), вихід учасника з товариства (ст. 24), проведення аудиту фінансової звітності товариства на вимогу учасників (ст. 41) [3, с. 354].

Підсумовуючи можна сказати, що прийняття нового Закону «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю» наблизило статус товариства з обмеженою відповідальністю до міжнародних стандартів, підвищило ефективність управління ними, що сприятиме розвитку бізнесу в Україні, а отже й економічній ситуації в цілому.

Література

1. Кількість юридичних осіб за організаційними формами на 1 листопада 2018 року: показники Єдиного державного реєстру підприємств та організацій України (ЄДРПОУ) / Офіційний веб-сайт Укрстату. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.

2. Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю: Закон України від 6 лют. 2018 р. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2275-19>.

3. Карлюга Є.К. Правове становище товариств з обмеженою відповідальністю в світлі новел законодавства: зб. тез доповідей студентів, аспірантів та здобувачів-учасників 74-ї звітної конференції Одеського нац. ун-ту ім. І.І. Мечникова (Одеса, 25-27 квіт. 2018 р.). Одеса: Фенікс, 2018. С. 353-355.

УДК 346:629.7 (477) (043.2)

Костяна І.Ю., студентка,
Юридичний факультет,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Козирєва В.П., к.ю.н., доцент

НЕПРЯМІ ПОЗОВИ В ГОСПОДАРЬСЬКОМУ ПРОЦЕСУАЛЬНОМУ ЗАКОНОДАВСТВІ УКРАЇНИ

Корпоративні спори всередині господарських товариств стали сьогодні звичним явищем. Спостерігається порушення корпоративних прав міноритарних власників не тільки внаслідок

неправомірних рішень загальних зборів учасників товариства. Тому постає питання про вибір форми захисту своїх порушених прав.

15 грудня 2017 року набрав чинності Закон України № 2147-VIII «Про внесення змін до Господарського процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України та інших законодавчих актів», яким запроваджено нову редакцію ГПК України. Норми оновленого ГПК України містять положення, спрямовані на вдосконалення правового регулювання подання і розгляду судом так званих непрямих (похідних) позовів.

До речі, О.М. Вінник притримується особливої точки зору. Вона не вважає непрямий позов та похідний позов тотожними. На її думку, непрямі позови застосовуються на практиці в процесі реалізації уповноваженими органами (особами) функцій держави щодо захисту заздалегідь невизначеного (кількісно) кола осіб [1, с. 312]. О.М. Вінник відносить їх до групових позовів.

Слід погодитися з позицією Л.А. Островської, що таке розуміння непрямого позову є надто широким, оскільки призводить до ототожнення непрямого (похідного) позову з відносинами представництва [2, с. 147].

Відповідно до п. 12 ч. 1 ст. 20 ГПК до юрисдикції господарських судів відносяться справи у спорах між юридичною особою та її посадовою особою (у тому числі посадовою особою, повноваження якої припинені) про відшкодування збитків, заподіяних юридичній особі діями (бездіяльністю) такої посадової особи, за позовом власника (учасника, акціонера) такої юридичної особи, поданим в її інтересах [2, с. 213].

Аналіз положень ГПК України дає можливість визначити наступні процесуальні особливості судового провадження у зазначеній категорії справ. Так, позивачем є юридична особа, в інтересах якої подано позов, проте право подання непрямого позову до суду надано власнику (учаснику, акціонеру) юридичної особи, якому належить 10 і більше відсотків статутного капіталу товариства (крім привілейованих акцій), або частка у власності юридичної особи якого становить 10 і більше відсотків. Ці особи в процесі займають процесуальне положення органів та осіб, яким законом надано право звертатися до суду в інтересах інших осіб (а не представника відповідної юридичної особи, як це було передбачено в попередній редакції ГПК України). Особи, які пред'явили похідний позов мають право укладати мирову угоду по справі. Не підтримання юридичною особою, в інтересах якої подано похідний позов, не є підставою для залишення такого позову без розгляду. Юридична особа-позивач, в

інтересах якої подано позов не вправі здійснювати свої процесуальні права та обов'язки без згоди власника (учасника, акціонера), який подав позов. Посадова особа, до якої пред'явлений позов, не вправі представляти юридичну особу та призначати іншу особу для представництва юридичної особи в даній справі [3, с. 185].

У справах за непрямыми позовами відмова від позову, зменшення розміру позовних вимог, зміна предмета або підстави позову, укладення мирової угоди, відмова від апеляційної або касаційної скарги, заяви про перегляд рішення суду за нововиявленими або виключними обставинами можлива лише за письмовою згодою всіх власників (учасників, акціонерів), які в даній справі діють в інтересах юридичної особи.

Також, до особливостей судового провадження у таких справах можна віднести вимоги ч. 7 ст. 30 ГПК щодо виключної підсудності такої категорії справ – за місцезнаходженням юридичної особи, а також вимоги ст. 122 ГПК щодо офіційного оприлюднення оголошень у таких справах.

Зокрема, ухвала про відкриття провадження у справі та інформація про відкладення розгляду справи або оголошення перерви в засіданні підлягають оприлюдненню судом на офіційному веб-порталі судової влади України.

Підсумовуючи вищесказане, варто зазначити, що більша частина науковців ототожнюють поняття непрямого та похідного позовів. Але, тим не менше, українське законодавство потребує чіткого визначення термінології, що позитивно вплине в майбутньому як на науку в цілому, так і на галузь права та правову діяльність. Право подання непрямого позову до суду надано власнику юридичної особи, якому належить 10 і більше відсотків статутного капіталу товариства, або частка у власності юридичної особи якого становить 10 і більше відсотків. Вимагається письмова згода власників для відмови від позову, зменшення розміру позовних вимог, зміни предмета або підстави позову, укладення мирової угоди, відмови від апеляційної або касаційної скарги, заяви про перегляд рішення суду за нововиявленими або виключними обставинами.

Література

1. Вінник О.М. Господарське право: навч. посіб. 2-ге вид., змін, та допов. Київ: Всеукраїнська асоціація видавців «Правова єдність», 2008. 766 с.
2. Господарське процесуальне право: підручник / за ред. М.Ю. Картузова. Харків: Одиссей, 2012. 400 с.

З. Балюк І.А. Господарське процесуальне право: навч. посіб. Київ: КНЕУ, 2008. 224 с.

УДК 346:629.7 (477) (043.2)

Лопушанська Я.В., студентка,
Київський університет права НАН України, м. Київ
Науковий керівник: Кабенюк Ю.В., к.ю.н.

ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ВРЕГУЛЮВАННЯ СПОРУ ЗА УЧАСТІ СУДДІ

Проведення судової реформи 15 грудня 2017 року спричинило чимало змін у національному законодавстві. Серед важливих новацій було запровадження нового інституту «врегулювання спорів за участю судді». Даний аспект викликав багато дискусій як серед науковців, так і серед практикуючих юристів, що й говорить про його актуальність.

Перш за все потрібно розуміти що ж таке інститут «врегулювання спорів за участю судді». Ще до початку вирішення справи в судовому порядку, за рішенням однієї з сторін, можливе звернення до судді, що важливо: саме в провадженні якого знаходиться справа для вирішення спору, який виник. Врегулювання даної проблеми проводиться протягом розумного строку, проте не більше, ніж 30 днів з дня постановлення ухвали (без можливості подовження строку).

Потрібно зауважити, що багато науковців ототожнює його з медіацією. Зокрема такого висновку, наприклад, доходить О. Можайкіна. Авторка зазначає, що врегулювання спору за участю судді необхідно розглядати як один із видів (моделей, типів) медіації [1, с. 180].

Проте ці два поняття необхідно чітко розмежовувати: на відміну від медіації, процедура проведення якої, як і особа посередника-медіатора визначається сторонами, досудове врегулювання спорів за участю судді підпорядковане вимогам процесуальної форми. Також суддя під час врегулювання спору має можливість використовувати судову практику з аналогічних справ, саме тому він не виступає медіатором, адже вправі використовувати свої повноваження та досвід.

Важливо, що проводячи аналогію з медіацією – вирішення спору в галузі господарського судочинства, на нашу думку, є більш перспективним за участю саме судді, а не медіатора, адже, по-